

Переваги, які дає володіння стенографією:

1. Для студентів стенографування інформації може мати своєрідне застосування – написання шпаргалок. Вони виходять компактними і незрозумілими для оточення, тому навіть будучи знайденими, шпаргалки можуть бути просто невизнаними такими (сумнівна, звичайно, перевага, але вона теж наводиться в літературі, тому і її не обходимо).

2. Отримання навичок швидкого письма сьогодні стало б у нагоді всім людям, які стикаються з необхідністю щось записувати швидко і точно, наприклад, на лекціях, семінарах, пресконференціях та інших публічних виступах.

3. Стенографування розвиває мислення, здатність чітко та змістовно формулювати свої думки [2].

Знання стенографії і зараз буде корисним тим, хто має фіксувати усне мовлення: секретарям, журналістам, лікарям, юристам.

Навіть на початкових стадіях навчання стенографія в 3–4 рази прискорює запис. Звичайним листом можна записати 15–20 слів за хвилину, за допомогою стенографії кожна грамотна людина після проходження теорії та невеликого тренування досягає швидкості 50–60 слів за хвилину. Професіонали-стенографи записують 110–120 слів за хвилину [4].

Подібні навички та вміння завжди знадобляться у житті. Стенографія може принести користь не лише тим, хто в майбутньому хотів би працювати за спеціальністю секретар-референт або стенограф, а й тим, кому потрібні для практичної роботи великі обсяги усних записів – учням старших класів, абітурієнтам та студентам.

Стенографія – спосіб швидкого запису інформації, який використовується з найдавніших часів. Вона розвивалася і перетворювалася, доки не була створена така система, яка могла задовольнити потреби багатьох мов і була достатньо практичною. На цьому розвиток стенографії не зупиняється, вона прагне до більшої універсальності. Сучасна стенографія прагне до об'єднання всіх згадуваних різновидів. Основним завданням прискореного письма на сучасному етапі є приведення наявних систем в одну, причому стенографія прагне до раціонального поєднання стислості і послідовності. У наш час із розвитком автоматизованих засобів документування стенографія виявилася практично витисненою з процесу створення службових документів, хоча в обмежених масштабах продовжує ще подекуди використовуватися.

Список використаних джерел

1. Stenography vs Stenograph – У чому різниця? URL: <https://uk.atmosferis.com/stenography-stenograph>
2. Касаткіна В. Л., Смоляренко Н. М., Хоменко М. Ф. Стенографія: практ. пос. Київ.: Вища шк. Головне вид-во, 1988. 296 с.
3. Харченко І. Г. Самовчитель стенографії. Київ.: Київський університет, 1970. 191 с.
4. Як навчитися стенографії. URL: <https://uk.10steps.org/cfire-en-stnographie-114>

Недипіч Анастасія Віталіївна

*(наук. керівник – канд. наук із соц. комун., старший викладач Василенко В. Ю.)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця*

СПОСОБИ ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ В НАУКОВИХ РОБОТАХ

Протидія порушень академічної доброчесності з боку здобувачів повинна передбачати низку способів запобігання їх виявленню. Йдеться не лише про необхідність функціонування нормативних документів внутрішнього та зовнішнього рівня. Звісно, вони важливі, але лише на базовому етапі. Передові університети (передусім це заклади, які є членами проєкту «Ініціатива

академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) зобов'язані висвітлювати базові нормативні документи та інформаційну базу. Відразу за цим у закладах вищої освіти (ЗВО) повинні діяти спеціальні комісії, які б повноцінно функціонували та здійснювали контроль за дотриманням принципів академічної доброчесності серед здобувачів та науково-педагогічних працівників у закладах вищої освіти.

Міністерство освіти і науки України, в свою чергу, розробило Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення. У нормативному документі подається коротка інформація про академічну доброчесність та терміни академічних порушень і їх визначення. Вже потім подаються рекомендації, як уникнути в роботах порушень:

«1. Текст обсягом від речення і більше, який подається в роботі без змін (або із незначними змінами, або в перекладі з іншої мови) повинен супроводжуватися посиланням на офіційне джерело.

2. Текст (перефразований чи довільний переказ), що займає більше одного абзацу, має містити посилання на відповідний текст або автора (щонайменше один раз на абзац).

3. Цитата, що наводиться за першоджерелом, має наводитися посиланням на першоджерело. Цитата ж, що наводиться не за першоджерелом, має наводитися посиланням на безпосереднє джерело цитування.

4. Відтворюючи твори мистецтва в тексті наукової роботи, необхідно вказати авторів цих творів мистецтва. Якщо ж автор невідомий чи його неможливо з'ясувати, можна посилатися на джерело, з якого взято відтворений твір.

5. Науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взято інформацію. Винятком є загальновідома інформація, яка є визнаною всією спільнотою фахівців відповідного профілю. При використанні нормативно-правового акта зазначається його назва, дата схвалення (за наявності дати змін ухвалення)» [1].

Також не менш важливим інструментом для розуміння обізнаності здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності та задля ведення офіційної статистики у ЗВО є опитування. Розглянемо одне з опитувань у рамках Проєкту сприяння академічної доброчесності в Україні (SAIUP), центр аналітики CEDOS, що дослідив проблему порушень правил академічної доброчесності в закладах вищої освіти (в дослідженні взяли участь студенти 10 українських ЗВО). Одне з питань досліджень ґрунтувалося на визначенні причин плагиату серед здобувачів [2]. Проаналізувавши опитування, можна виокремити такі способи запобігання академічних порушень:

- зменшення обсягу письмових робіт протягом навчального року / семестру;
- велика варіативність цікавих та актуальних тем для здобувачів;
- чітке формулювання та донесення до здобувачів необхідності та мети написання письмових робіт;
- можливість практичного застосування результатів робіт;
- підвищення рівня мотивації та зацікавленості викладачів;
- чіткі правила з написання робіт та їх оцінювання;
- покарання за плагиат (від зниження оцінок до відрахування).

Окрім закладів вищої освіти, подібного роду опитування можуть проводити спеціальні організації. Наприклад, варто згадати ENAI (European Network for Academic Integrity) [3] та ENRIO (The European Network of Research Integrity Offices) [4], метою функціонування яких є сприяння академічної доброчесності, розробки матеріалів та співпраці у вирішенні етичних проблем в академічних колах. Згадавши їх, не можна не звернути увагу, що європейські організації та заклади вищої освіти вважають за необхідне популяризувати культуру академічної доброчесності шляхом: консультацій, діалогів, вебінарів, форумів, курсів, окремими навчальними компонентами в освітніх програмах здобувачів. Усі ці інструменти дають змогу змінити спершу ставлення до академічної доброчесності, а вже потім, як результат, це дає можливість надалі уникнути академічних порушень.

Усі вище вказані засоби з боку адміністрації ЗВО можуть підняти рівень академічної доброчесності та освіти, проте без зацікавленості в результаті та відповідальності здобувачів ефективність буде нижчою. Часто здобувачі вдаються до прокрастинації та забувають про власний тайм-менеджмент. У результаті, коли практично закінчується термін подачі роботи,

здобувач зрештою не якісно опрацює інформаційні ресурси, а просто копіює та вставляє частини з іншого джерела, не використовуючи цитування та посилання. На початку роботи варто перерахувати ідеї, які здобувач хоче використати у своїй статті або іншій науковій роботі, а потім спробувати зібрати ресурси та довідкові матеріали. Можна скласти список бажаних інтернет- (текстових) джерел, які можна буде згодом використати у роботі.

Отже, усі вище вказані засоби та способи, як з боку адміністрації університету, так і з боку здобувачів, допоможуть запобігти поширенню порушень академічної доброчесності та покращити рівень якості освіти в закладах вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату та його виявлення в наукових роботах. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instrukt-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
2. Онищенко О. «Чому студенти списують?». URL: <https://saiup.org.ua/novyny/chomu-studenty-spysuyut/>
3. ENAI (European Network for Academic Integrity). URL: <https://www.academicintegrity.eu/wp/>
4. ENRIO (The European Network of Research Integrity Offices). URL: <http://www.enrio.eu/>

Липова Святослава Василівна

*(наук. керівник – канд. пед. наук, старший викладач Яворська Т. М.)
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця*

СПЕЦИФІЧНІ РИСИ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ У ВІЙСЬКОВОМУ КОЛЕКТИВІ

Беручи участь у спільній діяльності, люди стають суб'єктами взаємодії. Важливим засобом такої взаємодії є спілкування.

Необхідність спілкування військовослужбовців зумовлена, по-перше, обов'язком спільної участі у військовій діяльності, оволодіння своєю спеціальністю, засвоєння норм поведінки у військових колективах; по-друге, потребою в отриманні особистістю соціального досвіду, долучення до культурних цінностей, що вказує на актуальність проблеми виявлення специфічних рис та напрямів формування комунікативної культури у військовому колективі.

Дослідження особливостей формування комунікативної культури у військовому колективі здійснюють, зокрема, О. Михайлова [1], О. Павлова [2] та ін.

Зазначимо, що спілкування військовослужбовців має специфічні особливості. Причина своєрідності такого спілкування полягає у складних, найчастіше екстремальних та смертельно небезпечних умовах військової праці. Це змушує у мирний та у воєнний час суворо регламентувати службові форми спілкування. Найбільш помітна їх специфіка у керівників та підлеглих, у межах військового колективу.

Рівень професіоналізму військового керівника багато чому визначається як його технічною підготовленістю, так і умінням спілкуватися з підлеглими, тобто особистими якостями та здатністю керувати людьми.

Спілкування у військовому колективі багатофункціональне. Воно постає як вирішення професійних завдань, як спосіб організації взаємодосвідності із підлеглими, колегами, як передача досвіду, як педагогічний вплив. Отже, спілкування військового спеціаліста (керівника військового колективу) за своєю сутністю є професійно-педагогічним [1, с. 115].